

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/5/2020
Identifikačné číslo spisu:	0018010762
Dátum vydania rozhodnutia:	22.06.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:0018010762.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného Y. Z. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného Y. Z. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Mikuláša Pavlíka ml. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. mája 2019, sp. zn. 4To/25/2019, na neverejnom zasadnutí konanom 22. júna 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Y. Z. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 28. januára 2019, sp. zn. 8T/144/2018, bol obvinený Y. Z. uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), písm. e) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že

dňa 4. augusta 2018 v čase okolo 02.00 h pred obytným blokom č. XXXX/XX na ul. W. v M. po predošlých nezhodách fyzicky napadol poškodeného S. J. tým spôsobom, že po tom, čo vystúpil z osobného motorového vozidla, pristúpil k poškodenému S. J. a opakovane, najmenej štyrikrát, ho s nožom s dĺžkou čepele 9,5 cm bodol a porezal, následne ho hodil o vozidlo, pričom poškodenému S. J. podľa znaleckého posudku spôsobil zranenia: zlomenina lebečnej klenby (zlomenina ľavej temennej, spánkovej a záhlavnej kosti) s výtokom mozgového likvoru z ľavého ucha, pneumocefalus - patologické nahromadenie vzduchu v CNS pod mozgovými obalmi, bodnorená rana pred ľavou ušnicou dĺžky 2,5 cm, dve bodnorené rany na prechode ľavej nadkľúčnej oblasti do trapézovej oblasti dĺžky 1,5 cm a 3 cm a bodnorená rana pravej zadnej hrudnej steny nad lopatkou dĺžky 2 cm, pričom primeraná doba liečby a dočasnej práceneschopnosti poškodeného je 2 mesiace, pričom poškodený S. J. počas tejto doby musel strpieť prísny kludový režim na lôžku s vnútrožilovým a vnútro svalovým podávaním liečiv a následne obmedziť športovú, zvýšenú pohybovú a ťažkú fyzickú aktivitu, pobyt na priamom slnku a vo vlhkom a prašnom prostredí, a tohto konania sa dopustil aj napriek tomu, že rozhodnutím Okresného úradu Michalovce vydanom pod sp. zn. OU-MI-OWS-2017/011516 dňa 20. októbra 2017,

právoplatného toho istého dňa, bol postihnutý za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a bola mu uložená pokuta vo výške 20,- eur.

Podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona za použitia § 41 ods. 1, § 38 ods. 2, § 36 písm. l), písm. n), § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona bol za to obvinený Y. Z. odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil súd prvého stupňa obvinenému Y. Z. aj trest prepadnutia veci - nôž o celkovej dĺžke 20 cm s dĺžkou čepele 9,5 cm. Zároveň podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona vyslovil, že vlastníkom prepadnutej veci sa stáva Slovenská republika.

Ohľadom náhrady škody okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému - S. J., nar. X. F. XXXX, bytom W. XXXX/XX, M., škodu vo výške 2 862,- eur; poškodenej - M. B., IČO: XX XXX XXX, so sídlom U. XX. F.U. X, Z., škodu vo výške 352,20 eur a poškodenej - U. E. B., a.s., IČO: XX XXX XXX, so sídlom N. XX, Z., škodu vo výške 873,72 eur. Súčasne, podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodeného - S. J., nar. X. F. XXXX, bytom W. XXXX/XX, M., odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Na podklade odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Michalovce voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 15. mája 2019, sp. zn. 4To/25/2019, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a zároveň, rozhodujúc sám na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku, obvinenému Y. Z. uložil podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona za použitia § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Súčasne vyslovil, že inak ostáva napadnutý rozsudok nezmenený.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený Y. Z. osobne spísané dovolanie, ktorým bez označenia niektorého z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku vyčítal krajskému súdu, že na rozdiel od súdu prvého stupňa nezohľadnil jeho vyhlásenie, oľutovanie a napomáhanie pri objasňovaní skutku. Poukázal na to, že jeho vyhlásenie o vine vzal na vedomie aj okresný prokurátor, a preto považoval trest uložený mu okresným súdom za primeraný. V nadväznosti na to a z dôvodu, že na podklade odvolania okresného prokurátora mu krajský súd v jeho neprospech zvýšil okresným súdom uložený nepodmienečný trest, mal za to, že tak zo strany okresnej prokuratúry ako aj zo strany krajského súdu bol v jeho neprospech porušený zákon.

Dovolanie, následne podané prostredníctvom súdom ustanoveného obhajcu, taktiež bez uvedenia dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, obsahovalo vyjadrenia doslovne prevzaté z obvineným osobne spísaného podania. Nad rámec týchto vyjadrení dovolateľ pripomenul, že už pri svojom zadržaní dňa 8. augusta 2018 počas výsluchu popísal priebeh spáchania skutku, priznal sa k útoku na poškodeného S. J. a svoje konanie oľutoval tak, ako je to zachytené v zápisnici o výsluchu zadržaného podozrivého z uvedeného dňa. Vychádzajúc z uvedeného, považoval obvinený za zrejmé, že sa ku skutku priznal ihneď po jeho zadržaní a predmetný skutok oľutoval. Mal za to, že od počiatku spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní, podával vysvetlenia a napomáhal pri objasňovaní svojej trestnej činnosti. Zdôraznil, že aj na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku tak, ako je popísaný v obžalobe. Obvinený mal za to, že týmto konaním, teda tým, že sa priznal k spáchaniu skutku, uznal vinu a dôkazy preukázali pravdivosť jeho priznania a svoje konanie oľutoval, splnil všetky zákonom ustanovené podmienky na konanie o dohode o vine a treste podľa § 232 a nasl. Trestného poriadku, čoho následkom by bolo

zniženie trestnej sadzby pod dolnú hranicu trestu.

Dovolateľ tiež považoval za potrebné poukázať na udalosti, ktoré sa udiali pred spáchaním skutku. Poškodený S. J. mal kopnúť do jeho manželky F. Z. a na miesto bola privolaná aj hliadka polície. Aj s ohľadom na tieto skutočnosti sa obvinený domnieval, že trest vo výmere šesť rokov je neprimerane prísny. Vo vzťahu k otázke primeranosti trestu citoval z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. apríla 2013, sp. zn. 4 To 2/2013.

Záverom dovolateľ zopakoval, že trest uložený v dĺžke 6 rokov považuje za veľmi prísny, nezodpovedajúci spáchanému skutku a nezohľadňujúci okolnosti, za ktorých bol predmetný skutok spáchaný.

Na základe uvedených skutočností obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd podľa § 368 ods. 1 Trestného zákona (pozn. súdu: zrejme mal na mysli § 386 ods. 1 Trestného poriadku) vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 15. mája 2019, sp. zn. 4To/25/2019, bol porušený zákon v jeho neprospech, a súčasne podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 15. mája 2019, sp. zn. 4To/25/2019, ako aj rozsudok Okresného súdu Michalovce z 28. januára 2019, sp. zn. 8T/144/2018, vo výroku o treste, a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Michalovce, aby vec v plnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

V reakcii na výzvu dovolacieho súdu na odstránenie nedostatkov podaného dovolania obvinený doručil najvyššiemu súdu doplnenie dovolania, ktorým, doslovne opakujúc argumentáciu použitú v samotnom dovolaní, upresnil, že dovolanie podáva z dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku. Nad rámec skôr podaného dovolania vyjadril presvedčenie, že v jeho prípade mala byť zohľadnená poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona tak, ako to podľa neho správne uviedol vo svojom rozsudku prvostupňový súd. S poukazom na to zastával názor, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, keďže tým, že dobrovoľne urobil vyhlásenie o vine, výrazne súdom zjednodušil rozhodovanie v predmetnej veci, pričom možnosť iným spôsobom prispieť k objasneniu žalovanej trestnej činnosti nemal. Poukázal na to, že priznaním poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona by nastala rovnováha poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a odvolací súd by pri ukladaní trestu nepoužil § 38 ods. 4 Trestného zákona, následkom použitia ktorého došlo k zvýšeniu dolnej hranice trestnej sadzby na šesť rokov.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie podané osobne obvineným Y. Z. i prostredníctvom obhajcu a následne aj najvyšší súd doplnenie dovolania doručili na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Michalovce po úvodnej rekapitulácii priebehu doterajšieho konania a obsahu obvineným osobne spísaného dovolania konštatoval, že dovolateľ namieta len výšku uloženého trestu, keďže podľa jeho názoru malo byť zohľadnené jeho priznanie v konaní pred prvostupňovým súdom.

Pripomenul, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Mimoriadny opravný prostriedok neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Ozrejmiac, v čom spočíva podstata dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku a dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, prokurátor dospel k záveru, že žiaden z nich nie je možné aplikovať v prípade trestnej veci dovolateľa, zdôrazniac, že okresný súd v konaní predchádzajúcom napadnutému rozsudku vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a týmto dokazovaním boli objasnené všetky základné skutočnosti uvedené v § 119 ods. 1 Trestného poriadku, pričom pri vykonávaní dôkazov sa nedopustil pochybení, ktoré by mali charakter podstatných chýb konania. Zároveň vysvetlil, že napriek uvedenému sa javil byť dôvodný záver, že okresný súd pochybil vo výroku o treste napadnutého rozsudku, a preto bolo zo strany prokuratúry podané odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd, ktorý sa s dôvodmi odvolania čiastočne stotožnil, napadnutý rozsudok zrušil vo výroku o treste a obvinenému sám uložil úhrnný trest odňatia slobody, a to podľa zákonom ustanovenej trestnej sadzby zvýšenej o jednu tretinu po zohľadnení všetkých

poľahčujúcich a priťažujúcich okolností.

V ďalšej časti svojho vyjadrenia prokurátor po všeobecnom úvode k inštitútu poľahčujúcich a priťažujúcich okolností venoval pozornosť vymedzeniu a charakteristike poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. n) Trestného zákona, zhrnúc, že táto predpokladá aktívnu, konkrétnu a právne významnú pomoc obvineného adresným orgánom, ktorá vedie k reálnemu objasneniu trestnej činnosti tak, aby bol naplnený základný účel trestného konania. V tejto súvislosti poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, č. Tpj 55/2016, z ktorého vyplýva negatívny postoj k možnosti považovať samotné priznanie sa obžalovaného k spáchaniu trestného činu za poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd zamietol dovolanie obvineného Y. Z. v zmysle § 392 ods. 1 Trestného poriadku, keďže je zjavné nenaplnenie dôvodov ním uplatneného dovolania.

Spomedzi poškodených sa k dovolaniu spísanému obvineným vyjadrila iba poškodená spoločnosť U. E. B., a.s., ktorá vo svojom písomnom podaní po rekapitulácii udalostí predchádzajúcich uplatneniu nároku na náhradu škody vo výške 876,72 eur, zodpovedajúcej vyčísleniu liečebných nákladov vynaložených na zdravotnú starostlivosť poskytnutú poisťovníci (poškodenému) S. J. a priznanej jej rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 28. januára 2019, trvala na tom, že uplatnená náhrada škody bola preukázaná a dôvodná.

Poškodení S. J. a M. B. sa k dovolaniu, jeho odôvodneniu prostredníctvom obhajcu ani k vyjadreniam podaným zo strany prokuratúry a poškodenej U. E. B., a.s. nevyjadrili.

Po následnom doručení vyjadrení podaných k dovolaniu jednotlivým stranám konania bolo prvostupňovému súdu doručené vyjadrenie Okresnej prokuratúry Michalovce, v ktorom prokurátor, konštatujúc, že vyjadrenie poškodenej U. E. B., a.s. neobsahovalo žiadne nové skutočnosti k predmetnej trestnej veci, vyslovil, že zotrváva na svojom predchádzajúcom písomnom vyjadrení. Poškodená U. E. B., a.s. v reakcii na zaslané dovolanie podané prostredníctvom obhajcu a vyjadrenie Okresnej prokuratúry Michalovce k podanému dovolaniu oznámila, že sa k týmto nevyjadrí, keďže sa týkajú uloženého trestu, a nie priznanej náhrady škody, ktorú si v danom konaní uplatňuje. Osobne spísaným podaním reagoval na doručené vyjadrenia k svojmu dovolaniu aj samotný obvinený, uvádzajúc, že sa prikláňa k podaniu svojho obhajcu. Zopakoval, že trest, ktorý vykonáva, považuje za prísny a nespravodlivý, dôvodiac aj tým, že vo výkone trestu odňatia slobody sa nachádza prvýkrát. Pripomenul, že trestný čin úprimne oľutoval, a sľúbil, že v budúcnosti sa už žiadneho trestného činu nedopustí a bude viesť riadny život. Napokon, vyjadrenie k doručeným písomnostiam zaslal prvostupňovému súdu aj obhajca obvineného, uvádzajúc, že v celom rozsahu trvá na podanom odôvodnení dovolania.

S ohľadom na to, že v naposledy uvedených vyjadreniach jednotlivé strany konania, deklarujúc predovšetkým svoje zotrvanie na svojich skorších podaniach, neuviedli žiadne nové skutočnosti, tieto už nebolo potrebné zasielať dotknutým stranám konania na oboznámenie a vyjadrenie.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Doplnenie dovolania, na podklade výzvy predloženej najvyššiemu súdu, bolo týmto doručené jednotlivým poškodeným i Okresnej prokuratúre Michalovce, ktorá naň jediná reagovala oznámením, že zotrváva na svojom predchádzajúcom písomnom vyjadrení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len "najvyšší súd") ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) v intenciách § 378 Trestného poriadku predbežne preskúmal dovolanie obvineného, pričom zistil, že dovolanie proti napadnutému rozsudku je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného

poriadku, keďže na podklade opravného prostriedku podaného proti prvostupňovému rozsudku zo strany prokurátora rozhodol odvolací súd v neprospech obvineného. Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Z podstaty podaného dovolania vyplýva, že námietky obvineného, rešpektujúc nenapadnuteľnosť (ním podaným dovolaním) výroku o vine založeného na jeho, prvostupňovým súdom prijatom, vyhlásení o vine (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku), správne smerovali výlučne voči výroku o treste. Jeho zrušenia a následnej zmeny vo svoj prospech sa dovolateľ domáhal s odkazom na § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku, vecne dôvodiac tým, že napriek tomu, že sa ku skutku priznal, krajský súd mu na rozdiel od prvostupňového súdu nepriznal aj poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. n) Trestného zákona, v dôsledku čoho je trest odňatia slobody uložený mu odvolacím súdom neprímeraný.

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expresis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku prichádza do úvahy len v prípade, ak obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa. Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu. Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného

zákona) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutočné zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Z obsahu podaného dovolania bolo možné abstrahovať, že vyslovenia naplnenia dikcie formálne označeného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku a ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sa obvinený domáhal v podstate z toho istého dôvodu. Výrok o treste v rozsudku odvolacieho súdu namietal na podklade tvrdenia, že v dôsledku nesprávneho nezohľadnenia poľahčujúcej okolnosti uvedenej v § 36 písm. n) Trestného zákona odvolací súd následkom nesprávneho vyhodnotenia pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností nesprávne použil pri ukladaní trestu ustanovenie § 38 ods. 4 Trestného zákona.

K tomu sa s ohľadom na uplatnené dovolacie dôvody žiada úvodom uviesť, že hoci sa určenie druhu trestu a jeho výmery spravuje hmotnoprávnymi ustanoveniami, a to ustanoveniami § 34 a nasl. Trestného zákona, v ustálenej judikatúre dovolacieho súdu, vo vzťahu k danej problematike vyjadrenej v zjednocujúcom stanovisku trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010, publikovanom v Zbierke číslo 1/2011 pod poradovým číslom 5 (ďalej len "R 5/2011"), sa konštatuje, že všeobecné hľadiská stanovené pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl., na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, nemožno podriaďovať "pod nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia", zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Zároveň v zmysle R 5/2011 platí, že pokiaľ (tak ako v posudzovanom prípade) nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, keďže vo vzájomnom vzťahu dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je prvý z nich všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Zo znenia ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku vyplýva, že na naplnenie v ňom vymedzeného dovolacieho dôvodu sa vyžaduje, aby v prerokúvanej veci bol obvinenému uložený taký druh trestu, ktorý zákon nepripúšťa, alebo bol trest uložený mimo rámca trestnej sadzby. Iné pochybenie spočívajúce v nesprávnom vyhodnotení kritérií uvedených v § 34 až § 39 Trestného zákona a v dôsledku toho uloženie neprimerane prísneho (alebo naopak mierneho) trestu, nie je možné dovolaním vytýkať prostredníctvom uvedeného dovolacieho dôvodu. Obvinený môže namietat len nezákonne uložený trest mimo hraníc trestnej sadzby, prípadne neprípustný trest, nie však voľnú úvahu súdu pri ukladaní trestu ani hodnotenie svojej osoby, pokiaľ je trest uložený v rámci zákonom určenej trestnej sadzby. V posudzovanom prípade bol obvinenému uložený trest odňatia slobody na úplne dolnej hranici trestnej sadzby ustanovenej § 155 ods. 1 Trestného zákona po jej zvýšení vyžadovanom § 38 ods. 4 Trestného zákona a realizovanom na podklade § 38 ods. 8 Trestného zákona, a preto možno

vysloviť, že obvinenému bol uložený trest v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby a taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin pripúšťa.

Dôvodmi vedúcimi k nepriznaniu poľahčujúcej okolnosti vyjadrenej v § 36 písm. n) Trestného zákona sa v reakcii na odvolacie námietky prokurátora podrobne zaoberal už krajský súd, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil, prečo v konaní obvineného nebolo možné vzhliadnuť dotknutú poľahčujúcu okolnosť. S úvahami a právnymi závermi odvolacieho súdu, súladnými so stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, k zjednoteniu v otázke možnosti / nemožnosti priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Trestného zákona (prvá právna veta), publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 44/2017, sa v plnom rozsahu stotožnil aj dovolací súd. Preto len pre pripomenutie doplnia, že samotné priznanie sa obžalovaného k spáchaniu trestného činu nemožno považovať za poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona (páchateľ napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom), a to s ohľadom na § 38 ods. 1 Trestného zákona, z ktorého vyplýva nemožnosť zohľadňovania rovnakej okolnosti duplicitne. To potom znamená, že priznanie sa je (za splnenia ďalších okolností) poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. l) Trestného zákona. Aby bolo možné zohľadniť v prospech páchatela (procesne ako obvineného) aj poľahčujúcu okolnosť podľa písm. n) naposledy označeného ustanovenia, musí k samotnému priznaniu sa pristúpiť uvedenie údajov, ktoré umožňujú vytvoriť si komplexnejší obraz o okolnostiach činu, o účasti ďalších osôb na jeho spáchaní, prípadne aktívna účasť obvineného na iných dôkazných úkonoch než je jeho výsluch (rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, preverka výpovede na mieste činu). Taká súčinnosť musí byť poskytnutá orgánom prípravného konania, nakoľko už tie musia objasniť čin (a to aj procesným dokazovaním vedeným v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, nie len "operatívne") do tej miery, aby mohla byť podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o vine a treste. Zdvojené (ďalšie) použitie určitej (faktickej) okolnosti ako (právne) poľahčujúcej (alebo priťažujúcej) okolnosti je teda podmienené určitým obsahovo novým prvkom, ktorý presahuje podstatu prvého z oboch posúdení (R 44/2017).

Pre úplnosť sa k tomu z pohľadu dovolacieho súdu žiada dodať, že keďže námietka nepriznania poľahčujúcej okolnosti súdmi nižších stupňov (alebo ktorýmkoľvek z nich) zodpovedá svojou podstatou námietke nesprávneho vyhodnotenia skutkových zistení súdov nižších stupňov, respektíve nedostatočného zhodnotenia dovolateľom zdôraznených skutočností (in concreto že sa priznal, trestný čin úprimne oľutoval, a sľúbil, že v budúcnosti sa už žiadneho trestného činu nedopustí a bude viesť riadny život; že dobrovoľne urobil vyhlásenie o vine; že od počiatku spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní; že vo výkone trestu odňatia slobody sa nachádza prvýkrát) odvolacím súdom, a teda námietke fakticky napádajúcej spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov ako aj samotných skutkových záverov, vyznačuje sa rýdzo skutkovým charakterom. Pritom samotné hodnotenie či už výsledkov vykonaného dokazovania alebo priebehu skutkového deja a ďalších okolností spáchania žalovaného skutku nemôže byť predmetom prieskumnej právomoci dovolacieho súdu. Vykonanie a hodnotenie dôkazov, prípadne (z nich plynúcich) skutkových záverov, odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nemôže napĺňať žiaden z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. K tomu je len pre úplnosť potrebné dodať, že uvedené sa netýka dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Týmto záverom napokon zodpovedá aj ustálená judikatúra, v zmysle ktorej je otázka zisťovania, respektíve zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností (ako aj priťažujúcich okolností) otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ibaže by súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatoval danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nevzal do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona. Taká okolnosť by za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku mohla

znamenat' naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (R 18/2015). Skutočnosť uvedeného charakteru však v prejednávanej veci nebola zistená, práve naopak, krajský súd, uvádzajúc konkrétne dôvody, explicitne vylúčil, že by okolnosti daného prípadu umožňovali použitie § 36 písm. n) Trestného zákona. Preto námietka nepriznania dotknutej poľahčujúcej okolnosti nezakladá nielen obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného zákona, viažuci sa k uloženému druhu trestu a jeho výmere, ale ani žiaden z ostatných dôvodov dovolania vyjadrených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Záverom sa žiada opätovne pripomenúť, že samotná neprimeranosť uloženého trestu nepredstavuje žiaden relevantne uplatniteľný dovolací dôvod. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane pripomína, že primeranosť uloženého trestu sa v dovolacom konaní neskúma.

Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd musel obvineným podané dovolanie vyhodnotiť vo vzťahu k napadnutému výroku o treste ako nedôvodné a ako také ho v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.